

I

DE EERSTE

DAG VAN

DE REST

VAN JE

LEVEN

De laatste keer dat ik gelukkig was, stonden we in een winkel. Alles was eindelijk weer open en we reden met het hele gezin naar de woonboulevard. Langs de rotondes zagen we een IKEA, een electronicawinkel, een witgoedzaak, een enorme supermarkt en tot slot de winkel die Carola had gevonden, de laatste fysieke in zijn soort. Alles was tegenwoordig online, maar wij wilden naar de plek zelf, om ons te laten vervoeren door het verlangen naar ons ongeboren kind.

Carola stond in de hoek met kinderwagens, wiegend en zwaar, met op haar gezicht de blanco vervreemding die optreedt wanneer je een heiligdom binnengaat van een godsdienst die je kent, maar waar je nooit toe behoort hebt. Onze kinderen, die binnenkort een zusje zouden krijgen, renden rond tussen de schappen. Er waren teddyberen, pastelblauwe en flamingoroze dekentjes, commodes, wiegjes, bedjes, spenen, babyolie en zuigflessen. Er waren kolven, voedingsbeha's, voedingsbloezen en voedingsstoelen. Er was pedagogisch verantwoord houten speelgoed en er waren babyfoons met camera, waarmee je kon horen en zien of je baby sliep en waarop je de temperatuur en het CO₂-gehalte in de kinderkamer kon aflezen.

Midden in de winkel stonden onze kinderen plotseling stil. 'Kijk,' zeiden ze. 'Kijk nou toch.' Ze wezen naar rijen schattige rompertjes, mutsjes en onbegrijpelijk kleine sokjes. Die kleine kleertjes straalden een haast ondraaglijke kwetsbaarheid uit. Ze aaiden het textiel, begroeven hun neus erin en snuffelden eraan alsof het een baby was, alsof hun zusje al bij ons was. Carola en ik glimlachten over de schappen heen naar elkaar. We hadden er goed aan gedaan om de kinderen mee te nemen naar deze krankzinnige, commerciële plek, zodat ze het zouden begrijpen, zodat ze met eigen ogen en vingertoppen de flanelzachte wind konden zien en voelen die binnenkort door ons leven zou waaien en het voor altijd zou veran-

deren. Ik hoorde mezelf zeggen: ‘Kies maar iets uit.’ Mijn vrouw en kinderen keken me verward aan. We zouden eigenlijk alleen naar kinderwagens gaan kijken, zodat we vergelijkingsmateriaal hadden bij het kopen van een tweedehands exemplaar. We kochten altijd alles tweedehands. Carola zei iets over onze voetafdruk en over een nicht met een dochtertje dat binnenkort uit haar kleertjes zou groeien, maar ik zei: ‘Kom op, voor deze ene keer. Jullie mogen alles meenemen wat jullie maar willen.’

Carola bleef stokstijf staan en keek hulpeloos toe terwijl de kinderen met stralende ogen en verrukte kreetjes hun handen en armen vulden met knuffeldoekjes, draagdoeken en een grote babygym van grijsblauwe kasjmier. Na een poosje begon ze toch om zich heen te kijken. Ze stelde vragen aan de kassière over wasbare luiers, biologische materialen, fairtradeproducten en klimaatneutrale kleertjes. Ze wilde weten of er ook badjes waren die er iets minder plasticachtig uitzagen en vroeg waar het katoen van dat mooie gestippelde kussen vandaan kwam. Alles wat ze wilde hebben was twee keer zo duur als de rest. Ik lachte en pakte een winkelwagen. Toen ze met haar rug naar me toe stond, haalde ik mijn mobiel tevoorschijn om meer geld op mijn betaalrekening te storten.

Toen de winkelmandjes gevuld waren en onze liefde voor al die schattigheid was afgezwakt tot een matte voldoening, liepen Carola en ik terug naar de kinderwagens. Nu viel er niet meer te ontkomen aan het luxe Franse model dat als beste uit de test kwam, met een chassis waar de ontwerpers vijf jaar lang aan gewerkt hadden. We kozen stoffen uit voor de bekleding van de reiswieg, de kap en de regenhoes. We namen er een telefoonhouder, een bekerhouder en een tassenhaak bij, en alle andere extra's.

De kassière sloeg alles aan en wist ons in onnavolgbaar luchtige bewoordingen te vertellen dat we de kinderwagen altijd terug konden brengen, ‘mocht er toch iets gebeuren’. Ondanks haar zorgeloze, opgewekte toon – ‘gewoon even een doktersbriefje meenemen’ – was het alsof alles ineens stilstond. We zagen het allebei voor ons: het bloed in de wc-pot, de ambulancerit met gillende sirenes, het kistje, de vermoeide gynaecoloog met het gezicht vol rimpels

die zijn brillenglazen poetste en ‘een doktersbriefje’ schreef, terug moeten met de kinderwagen, met die mooie designstoffen en die cognackleurige leren beugelcover, terug naar deze groteske koop-tempel. Ik hoorde hoe Carola voor zich uit fluisterde: ‘Dat moet mama dan maar doen.’

Maar ook die angst verdween, het moment verstreek en alleen de totaalprijs bleef over, de getallen op het display van de kassa – een bedrag dat net iets hoger was dan de prijs van mijn eerste auto.

‘Wilt u in termijnen betalen?’ vroeg de kassière met een stralende, uitnodigende glimlach. Ik keek de winkel rond en zag nu pas de andere vaders: de gestreste voetbalfan in het supportersshirt, de immigrant in het gekreukte pak, de oudere man met het leren jack en de met plakband gerepareerde bril. En ineens realiseerde ik me dat dat de normale gang van zaken was: deze mensen woonden in flatjes en moesten leningen afsluiten voor dit soort dingen. Ze moesten rente, termijnbedragen en incassokosten voldoen. Van elk maandloon betaalden ze weer een deel van hun teddyberen, dekentjes en kinderwagens af. Ik werd overspoeld door trots.

‘Nee hoor,’ zei ik, terwijl ik mijn pinpas trok. ‘Alles in één keer.’

Carola stond vlak naast me. Ze legde haar hand op mijn voorhoofd, alsof ik koorts had, en mompelde dat we ook nog op andere plekken konden gaan kijken. Misschien konden we op internet wel een zo goed als nieuwe wagen vinden. Maar ik voelde alleen haar handen in mijn haar, haar vingers in mijn nek. ‘Kan dit wel, weet je zeker dat dit kan?’ Ze raakte me aan, eindelijk raakte ze me aan. Ik kon me niet herinneren wanneer ze dat voor het laatst gedaan had. ‘Het komt goed, lieverd, daar zorg ik voor.’ De manier waarop ze me aankeek, degene die ik op dat moment in haar ogen was. Alles was vergeven, alles was perfect, en dat kwam me dubbel en dwars toe.

**MAANDAG
25 AUGUSTUS**

Tussen de gladde huid op haar voorhoofd en haar nu al dikke, donkere haar bevindt zich een donzig plekje, een ondefinieerbaar overgangsgebiedje dat soms – vooral als het warm en donker is, zoals nu – ineens ergens anders zit: op haar slaap, achter haar oor, op haar fontanellen of helemaal achter in haar nek. Als ik mijn neus erin begraaf, ruik ik de geur van fluweelzacht vel en zoete, ingedroogde melk, die steeds sterker wordt en na een paar dagen aan belegen kaas doet denken, totdat je haar in bad stopt. Haar gewicht in mijn armen voelt als een warme zak versgemalen gehakt, of verse worst, luchtig in de darm geduwd met behoedzame, natte handen, om het kwetsbare oppervlak niet te scheuren. Niets is gespannen of gezwollen. Geen spieren, geen verhardingen. Tussen waken en slapen in verdwijnen de grenzen tussen haar en mij en verandert alles in ademhaling en warme, zachte, plakkerige weefsels. Op haar luier na is ze bloot, vanwege de warmte. Ze slaapt al maanden zonder pyjama.

Becka heeft haar fles leeggedronken en een boertje gelaten over mijn schouder, waarna we samen in slaap gevallen zijn. De eerste sirenes dringen door tot in mijn dromen, eerst nog ver weg en irrelevant als het gepiep van een vaatwasser of droger die klaar is met zijn programma, onderdeel van het eeuwige achtergrondgeluid, maar na een seconde of dertig steeds duidelijker. Het geluid snijdt door het filter, door onze bubbel.

‘Zal wel gewoon een autobom zijn,’ zegt Carola, met haar rug naar me toe. Het is een oud grapje uit ons semester in Malmö. Een bevriend stel woonde destijds in een wijk waar criminele bendes huishielden. De oudste van de twee kwam van het platteland en was doodsbang, maar haar vriendin was geboren en getogen in het centrum van Malmö en straalde de typerende trage onverstoorbaarheid uit die daar gangbaar was, een soort eeuwig schouderophalen. Ze vertelde met

zichtbare trots hoe ze had geleerd de maatschappelijke problemen te accepteren als 'een natuurlijk onderdeel van een grootstedelijke omgeving'. Alleen racisten zeurden over criminaliteit en geweld. 'Als je 's nachts een knal hoort, is het heus niet altijd een schietpartij,' zei ze, terwijl ze haar gepiercete onderlip minzaam in een laatdunkende grijns trok. 'Meestal is het gewoon een autobom.' Zodra ze naar huis waren, maakten we grappen over haar gekunstelde butchhouding, en sindsdien is alles wat onze nachtrust verstoort 'gewoon een autobom'.

De sirenes komen dichterbij. Ze moeten inmiddels op een van de landwegen hier in de buurt zijn. Misschien zijn ze op weg naar de eenzame oude man in het blauwe huis verderop, wiens hele gezicht onder de psoriasis zit. Hoe oud zou hij zijn, een eind in de zeventig? Maar bij een natuurlijke dood komen er vast geen ambulances en politiewagens met loeiende sirenes aanrijden. Ik leg Becka op het bed. Ze jammert en steekt haar armpjes in de lucht, haar lijfje strak als een boog. Ik zet mijn voeten op de oude plankenvloer en loop naar het open raam. Het is niet meer zo heet als gisteren, hooguit een graad of dertig, en er staat een prettig briesje. Ik zie de top van de hoge den heen en weer zwiepen. De warmte is weggetrokken, eindelijk is het iets minder benauwd.

'Het wordt een mooie dag, vandaag,' zeg ik tegen niemand in het bijzonder.

In de slaapkamer van de kinderen is het muisstil. Ik klop aan en doe de deur open. Ze liggen nog in bed, ieder met hun eigen scherm en koptelefoon. Er hangt zó'n zware geur van vuile was, snoep en kleine, ontspannen lijven dat je de lucht in de kamer met een mes zou kunnen snijden. Werktuigelijk zeg ik dat ze hun scherm uit moeten zetten en naar beneden moeten komen. Het is al halfelf. Vilja werpt me zoals gewoonlijk een chagrijnige blik toe, maar Zacks gezicht klaart op. Triomfantelijk pakt hij het glazen potje dat op zijn nachtkastje staat. Naast zijn tand ligt een glimmend, goudkleurig muntje.

'De tandenfee heeft een tienkronenmunt in mijn pot gestopt!'

'Echt waar? En je tand zit er ook nog in?'

'Ja, want ze weet dat ik die wil bewaren! Dat ik ze verzamel!'

‘Geweldig, lieverd.’

‘Papa?’

Hij glimlacht, een suikerzoet, overdreven glimlachje waarmee hij na Becka’s geboorte begonnen is, toen hij ineens niet meer de jongste van het gezin was. Hij zet het op als hij iets doet waar hij eigenlijk te groot voor is en zelf ook weet dat hij zich kinderachtig gedraagt. Het is een toneelstukje dat hij speelt om zich weer even klein te kunnen voelen.

‘Papa, denk je dat de tandenfee ook in Thailand komt?’

Ik woel door zijn vochtige haar en speel het spelletje mee, misschien wel omdat ik dat zelf ook nodig heb.

‘Natuurlijk, lieverd. Ze vliegt de hele wereld rond, net als de Kerstman, alleen dan niet met rendieren maar met...’

‘Tandentrollen!’

‘Ja! Met tandentrollen die ze... gevangen heeft met...?’

Hij hoeft maar een tel na te denken.

‘Met floss!’

We glimlachen om ons eigen sprookje, allebei even enthousiast over het idiote beeld van een tandenfee in een koets – gemaakt van uitgevallen melktanden? Met tandpasta als lijm? – die getrokken wordt door een handjevol woeste, sterke tandentrollen. Dat soort dingen doen we altijd. Deden we altijd. Toen hij klein was, konden we urenlang verhalen verzinnen. Ik wilde ze eigenlijk opschrijven, maar dat kwam er natuurlijk nooit van.

Beneden in de keuken staat de afwas van gisteren: steelpannen, koekenpannen, vieze borden en wijnglazen. We vergeten telkens om op tijd water te tappen. Op tafel ligt het monopolyspel nog. De stapels bankbiljetten herinneren me aan het feit dat Carola de kinderen heeft laten winnen, en aan onze ruzie na afloop. Ik maakte me zorgen, begon over regels en consequenties en zei dat Zack dan tien mag zijn, maar dat een veertienjarige als Vilja moet leren dat je niet zomaar een handvol briefjes uit de bank kunt halen als je eigen geld op is. Carola glimlachte moedeloos en bedroefd, zoals ze dat wel vaker doet, en zei: ‘Ze leert gauw genoeg hoe het kapitalisme werkt, dat is helaas onvermijdelijk.’

Onwillekeurig draai ik de kraan open. Nog steeds niet meer dan een klein straaltje. Het stoort me minder dan eerst. We hebben flessen mineraalwater, frisdrank voor de kinderen en bier voor onszelf. Plassen doen we achter een boom, onze kleren wassen we in het meer en de afwas vegen we schoon met keukenpapier. Het enige echt vervelende, het enige wat ik met liefde zou afkopen, zijn de rondrijvende drollen in de toiletpot, die telkens langzaam gevuld raakt met poep, wc-papier en nog meer poep. We proberen de kinderen aan te leren om ons te waarschuwen, zodat we de po klaar kunnen zetten, maar Zack vergeet het steeds en Vilja weigert, dus uiteindelijk moet ik de wc-pot legen, met behulp van een steelpan en een emmer, terwijl ik met mijn koptelefoon op naar muziek luister, door mijn mond adem en mijn hersenen op stand-by zet.

Zack is de keuken in gekomen, in zijn zwembroek. Hij draagt al weken niets anders. Ik geef hem een glas melk en kijk toe terwijl hij het leegdrinkt. Dan vertrekken we. Hij holt voor me uit over het grindpad, dat wit uitslaat van het stof. De droge, zoele wind strijkt als een pasgewassen laken langs mijn armen en benen. Weer zo'n heerlijke zomerochtend. Vergeelde struiken, verwilderde, stoppelige gazons, dode bloemperken en een helderblauwe hemel. En dan die stilte, overal die stilte. Ik hoor geen sirenes meer.

De oude man leeft nog. Hij staat bij de steiger tegen de zon in te turen. De wind speelt met zijn grijze windjack. De rood-witte korsten op zijn gezicht springen minder in het oog dan ik me herinner; het zonlicht werkt natuurlijk geneeskrachtig.

‘Zijn jullie er nog?’ vraagt hij. Het klinkt haast geïrriteerd.

‘Ja,’ antwoord ik. ‘We hebben ons eigen huis de hele zomer verhuurd, dus we...’

‘Dus jullie zijn er nog,’ zegt hij, op dezelfde verwijtende toon. ‘De meeste mensen zijn afgelopen weekend naar huis gegaan.’

‘Wij blijven liever.’ Ik erger me aan hem, maar nog meer aan mijn eigen reactie, aan het gevoel dat ik me moet verdedigen, alsof ik op zoek ben naar bevestiging. ‘Het kan voor kinderen heel nuttig zijn om met eigen ogen de effecten te zien. Als ze er alleen op school over leren, blijft het zo abstract.’

Zack rent hem onbekommerd voorbij, richting het zandstrandje naast de steiger, waar hij op zoek gaat naar onze spullen. Onder een oud, afgebladderd houten bankje liggen de plastic opblaasdolfin en het luchtbed waar we altijd mee spelen, en ook een toilettasje met zeep en shampoo voor natuurwater. Hij vindt het geweldig om zich tijdens het zwemmen te wassen, met al dat schuim dat op de golven drijft. ‘Papa, kunnen we straks mijn haar wassen?’ roept hij uitgelaten terwijl hij over het lege meer uitkijkt, met de trotse blik van een kind dat nog niet zo lang geleden een hotel en drie huizen in Stockholm bezat.

De man kijkt naar mijn rondrennende zoontje. Een haast onzichtbaar hoofdschudden.

‘Ruik je het dan niet?’

Hij heft zijn hand, wijst over zijn schouder naar het meer achter zich en kijkt me zorgelijk aan.

‘Zie je het dan niet? Het is vannacht een paar kilometer dichterbij gekomen.’

Het meer, de golven, het schuim in de verte. Aan de overkant het bos. Groen dat in geel en bruin verandert.

En daarachter, tussen de boomtoppen, een donkere nevel tegen de strakblauwe hemel, als een donderwolk, een voortjagende, walmende formatie.

De man snuift luidruchtig, met opengesperde neusgaten. In een reflex doe ik hem na. Het prikt.

Rook.

Zack zit op de rand van de steiger. Hij heeft de opblaasdolfin in zijn armen en praat ertegen. Dat eeuwige nasale, kinderlijke, in zichzelf gekeerde gebabbel. De dolfin is half leeggelopen, waardoor het ding in zijn armen een soort v-vorm krijgt.

★

Ik heb me in tijden niet zo levend gevoeld, en dat gevoel blijf ik een uur lang houden. Het hele gebeuren heeft iets avontuurlijks. Ik maak een selfie van Zack en mij bij de steiger, met het meer op